

Mijn levensverzekering keert uit

Om te kunnen bepalen wat te doen indien uw levensverzekering de einddatum heeft bereikt, is het van belang te weten met welke reden de verzekering destijds is afgesloten.

1. Zuivere kapitaalverzekeringen. Deze verzekeringen worden afgesloten om een opgespaard geldbedrag vrij te kunnen besteden. Dit kan bijvoorbeeld zijn voor de aankoop van een duurzaam goed, maar ook voor de aflossing van een geldlening. Meestal is dit laatste het geval. De verzekering is dan afgesloten tezamen met een hypothecaire geldlening. Over het algemeen hebben deze verzekeringen een looptijd van 30 jaar, net als uw geldlening. Er kunnen zich hierbij twee situaties voordoen:
 - a. De geldlening bestaat nog: uw lening is nog niet afgelost. Meestal is er sprake van een zogenaamde verpande polis. Dit betekent dat u de uitkeringsrechten uit de polis heeft overgedragen aan de geldverstrekker. Op uw polis treft u dan een “cessieclausule” of “pandclausule” aan. De levensverzekeraar brengt de geldverstrekker op de hoogte van de op handen zijnde uitkering en zal het uit te keren geldbedrag storten op een door hen aan te geven bankrekening. Hiermee is de klus voor de verzekeraar geklaard en wordt het dossier verder afgelegd. De geldverstrekker zal op haar beurt het geldbedrag in mindering gaan brengen (aflossing) op de lening. De geldverstrekker zal u hierover berichten. Als de uitkering niet toereikend is om de gehele lening af te lossen, vraagt de geldverstrekker u het restant te betalen. Als u het restant niet wilt of niet kunt aflossen, treedt u in overleg met de geldverstrekker om nieuwe afspraken te maken voor de toekomst. U doet er goed aan om ons te betrekken in dit proces. Wij kunnen met u bekijken welke opties u heeft en kunnen namens u het gesprek voeren met de geldverstrekker.
 - b. De geldlening bestaat (allang) niet meer: u heeft uw lening al eerder afgelost of u heeft een andere geldverstrekker en de polis is nooit aangepast. Dit is helaas een veel voorkomende situatie. Vervelend genoeg kan uw levensverzekeraar in beginsel niets anders doen dan de pandhouder op de hoogte te brengen van de (op handen zijnde) uitkering. Met enig geluk zal de pandhouder adequaat reageren met de mededeling dat de hypothecaire lening van destijds allang is afgelost en er geen financiële verplichtingen meer zijn. De pandhouder stelt op zo'n moment een akte van retro-verpanding op waarmee zij als voormalig geldverstrekker de rechten van de polis weer teruggeven aan de verzekeringnemer (u dus). Hierna kan de levensverzekeraar u gaan uitkeren. Het is verstandig reeds een voorschot te nemen op de zojuist besproken situatie en uw voormalig geldgever en pandhouder aan te schrijven met het uitdrukkelijke verzoek alsnog een akte van retro-verpanding op te maken en deze naar de levensverzekeraar te sturen. U verkort hiermee het totale tijdstraject aanzienlijk. Net als in bovenstaande situatie doet u er goed aan met ons hierover in contact te treden. Wellicht hebben wij nog aanvullende suggesties.

Om tot feitelijke uitkering over te gaan heeft uw levensverzekeraar een aantal dingen nodig. Meestal zijn dit:

- Een attestatie de vita van de verzekerde (een bewijs van in leven zijn), gedateerd op of na de einddatum van de verzekering. U kunt dit (officiële) document (tegen betaling) verkrijgen bij de Gemeente van uw woonplaats;
- Een ondertekend uitkeringsverzoek. Hierop geeft u onder andere aan op welke bankrekening u de gelden wenst te ontvangen;
- De originele polis. Indien u de originele polis niet meer in uw bezit heeft, kunt u een zogenaamde afstandsverklaring invullen en ondertekenen. U kunt deze verklaring downloaden op onze website bij downloads. N.B. als de polis is verpand, zal de originele polis in het bezit zijn van uw (voormalige) geldverstrekker.

Als u wilt dat wij in de gaten houden of de uitkering correct wordt afgewikkeld stuurt u deze documenten bij voorkeur naar ons. Wij zorgen dat het complete dossier op de juiste plek wordt bezorgd en agenderen de vervolgacties. U kunt deze documenten ook rechtstreeks versturen aan uw levensverzekeraar, maar stuurt u ons dan kopieën. Wij kunnen dan alsnog in de gaten houden of uw dossier correct wordt afgewikkeld.

Of de uitkering van uw kapitaalverzekering belastingvrij is, hangt af van de hoogte van de uitkering, de ingangsdatum van de verzekering en of uw verzekering was gekoppeld aan uw Eigen Woning. Uw levensverzekeraar dient de uitkering te melden aan de belastingdienst. Om u uitsluitel te kunnen geven omtrent de eventueel af te rekenen belasting, verdiepen wij ons het liefst éérs in uw dossier. Bel of mail ons gerust met uw vragen.

2. Lijfrenteverzekeringsen. Deze verzekeringen worden afgesloten om een opgespaard geldbedrag te besteden als oudedagsvoorziening. Aanvullend pensioen, zogezegd. Deze verzekeringen kenmerken zich door de fiscale aftrekbaarheid van de premie en progressieve belasting van de periodieke uitkeringen. Meestal zijn de betaalde premies of koopsommen ook daadwerkelijk afgetrokken als persoonlijke verplichting. Indien de aftrek niet is gepleegd, heeft dat ook consequenties voor de belastbaarheid van de uitkeringen. Het moge duidelijk zijn dat het kapitaal dat ter beschikking komt niet zomaar op uw bankrekening wordt gestort. De fiscus heeft namelijk regels opgesteld over de wijze waarop deze oudedagsvoorziening dient te worden ingevuld. Omdat in de loop der jaren de belastingwetgeving is veranderd, zijn ook de fiscale regels voor de oudedagsvoorzieningen veranderd. Welke regels op uw contract van toepassing zijn wordt (mede)bepaald door de ingangsdatum van uw lijfrenteverzekering.
 - a. Premiebetalende verzekeringen gesloten voor 16 oktober 1990 (regime: **pré Brede Herwaarderings I**). Dit zijn zogenaamde oud-regime polissen waarmee u nog erg veel bestedingsmogelijkheden heeft. De begunstiging is vrij. Hierdoor is het mogelijk om inkomstenoverheveling naar een ander (bijvoorbeeld uw kind of kleinkind) te bewerkstelligen. Er geldt géén minimum looptijd, anders dan dat periodieke uitkering dient te voldoen aan een 1% sterftekanscriterium. Voor een 65-jarige vrouw wordt dit al bereikt bij een looptijd van ongeveer 12 maanden en voor een man zelfs nog korter. Bedenk u zich wel dat dit fiscale eisen zijn. Of een levensverzekeraar of bankinstelling bereid is een contract af te sluiten voor (minder dan) één jaar, valt nog te bezien.
 - b. Koopsomverzekeringsen vóór 1 januari 1992 (regime: **pré Brede Herwaarderings I**). Dit zijn wederom oud-regime polissen. Hiervoor geldt hetzelfde als voor de premiebetalende verzekeringen onder a).
 - c. Lijfrenteverzekeringsen gesloten tussen 1992 en 2000 (regime: **Brede Herwaarderings I**). De fiscus heeft leergeld betaald met de polissen uit het vorige tijdperk. Vanaf nu worden de bestedingsregels aangescherpt. De periodieke uitkering dient vanaf nu te worden genoten door de belastingplichtige verzekeringnemer zelf. Rechtstreekse begunstiging van anderen is niet meer mogelijk. De mogelijkheden zijn:
 - i. Levenslange oudedagslijfrente;
 - ii. Tijdelijke oudedagslijfrente niet eerder ingaand dan uw 65ste en niet later dan uw 70ste met een minimale uitkeringsduur van 5 jaar;
 - iii. Overbruggingslijfrente direct ingaand, maar eindigend uiterlijk op uw 65ste ;
 - iv. Nabestaandenlijfrente;
 - v. Combinatie van alle voorgaande vormen.

Op afkoop van de verzekeringsovereenkomst staan in principe fiscale sancties. Op de eerste plaats worden de betaalde premies + rendement (waarde in het economisch verkeer) gezien als negatieve persoonlijke verplichting. Dit betekent een fiscale bijtelling in plaats van een fiscale aftrekpost. Daarnaast wordt u een revisierente in rekening gebracht. Deze bedraagt 20% van de waarde in het economisch verkeer van de aanspraak op periodieke uitkeringen. De levensverzekeraar wordt verantwoordelijk

gesteld voor de juiste inhoudingen. In de praktijk zal dit betekenen dat de verzekeraar altijd aan de veilige kant gaat zitten en er vaak bitter weinig van uw kapitaal overblijft. Als de waarde van de nog niet ingegane lijfrente-verzekering minder is dan € 4.146 (2010) hoeft u geen revisierente te betalen en betaalt u alleen belasting over deze uitkering. Over het algemeen zal de verzekeraar dit bedrag voorbelasten met 52%. Bij uw aangifte Inkomstenbelasting wordt dit zo nodig gecorrigeerd met het werkelijke (lagere) belastingpercentage.

- d. Lijfrente-verzekeringen gesloten na 2000 (regime: **Wet IB2001**). De beperkende maatregelen uit de Brede Herwaardering worden verder aangescherpt. De overbruggingslijfrente komt in de meeste gevallen te vervallen. De mogelijkheden van besteding zijn nu:
- i. Levenslange oudedagslijfrente uiterlijk ingaande op uw 70ste ;
 - ii. Tijdelijke oudedagslijfrente niet eerder ingaand dan uw 65ste en niet later dan uw 70ste met een minimale uitkeringsduur van 5 jaar;
 - iii. Nabestaandenlijfrente;
 - iv. Combinatie van alle voorgaande vormen.
- Op afkoop staan dezelfde sancties als bij de lijfrente-verzekeringen onder c).

U bent vrij in de keuze bij wie u de periodieke uitkering gaat onderbrengen. Er zijn twee algemene mogelijkheden:

1. Een verzekerde lijfrente: De periodieke uitkering wordt verzorgd door een levensverzekeraar gedurende de door u gewenste periode. Indien u tijdens de looptijd van de uitkeringsperiode komt te overlijden gaat de uitkering over op uw partner (volledig of voor een deel). Als ook uw partner komt te overlijden tijdens de uitkeringsperiode vervalt het restant van uw kapitaal aan de levensverzekeraar. Voor uw verzekeraar een voordeel dus. Dit voordeel moet zich vertalen in een hogere uitkering. Hoe groter de kans op voordeel voor uw verzekeraar, hoe hoger de uitkeringen. Als u het risico van vroegtijdig overlijden wilt afdekken (u wilt dat uw nabestaanden het niet gebruikte deel van uw kapitaal erven), bijvoorbeeld omdat u geen partner heeft, kunt u een zogenaamde contraverzekering afsluiten. Dit is een (dalende) overlijdensrisicoverzekering die voorziet in een uitkering bij uw overlijden binnen de afgesproken looptijd. Deze contraverzekering wordt over het algemeen door middel van een éénmalige premie (koopsom) afgesloten, gelijktijdig met het afsluiten van de periodieke uitkering (lijfrente-uitkering).
2. Een bancaire lijfrente: De periodieke uitkering wordt verzorgd door een bankinstelling. Steeds meer banken bieden de mogelijkheid voor een dergelijk product, dat lijfrente uitkeringsrekening wordt genoemd. Het kapitaal dat op deze rekening wordt gestort is over het algemeen rentedragend tegen een vaste rente gedurende de looptijd van de uitkering. Het rentedragende rekeningssaldo (kapitaal) wordt telkens verlaagd met de uitkering die wordt gedaan. Aan het einde van de looptijd is het saldo nul. Indien u gedurende de uitkeringsperiode komt te overlijden, vervalt het resterende rekeningssaldo automatisch aan uw nabestaanden. U hoeft dus géén contraverzekering af te sluiten om uw kapitaal veilig te stellen. Dit scheelt u extra kosten en is dus een groot voordeel ten opzichte van een verzekerde lijfrente. Omdat er voor de bank geen kans is op voordeel bij uw overlijden, geeft de bank ook geen hogere uitkering indien de kans op dat overlijden tijdens de looptijd groter is. Dit kan weer een nadeel zijn ten opzichte van de verzekerde lijfrente.

Om tot feitelijke uitkeringen te kunnen komen heeft uw levensverzekeraar een aantal dingen nodig:

- Een ondertekende (bancaire-)lijfrente-offerte en aanvraagformulier. In deze offerte staat beschreven hoe de periodieke uitkeringen zijn vorm gegeven;

- Indien u uw lijfrente (periodieke uitkering) bij een andere verzekeraar of bank voortzet, wil uw levensverzekeraar een fiscale vrijwaringsverklaring van de andere partij. Op deze manier vrijwaart de verzekeraar zich van eventuele fiscale sancties door de belastingdienst. Pas na ontvangst hiervan zal uw verzekeraar bereid zijn het expiratiekapitaal op een rekening van de andere instelling te storten;
- Een ondertekende loonbelastingverklaring. Hierop geeft u aan of de uitkerende instantie rekening moet houden met loonheffingskorting;
- Eventueel een beschikking van de belastingdienst;
- Een attestatie de vita van de verzekerde (een bewijs van in leven zijn), gedateerd op of na de einddatum van de verzekering. U kunt dit (officiële) document (tegen betaling) verkrijgen bij de Gemeente van uw woonplaats;
- Een kopie van een bankafschrift van de rekening waarop de uitkeringen worden ontvangen;
- Identificatie (bijvoorbeeld een geldig paspoort);
- De originele polis. Indien u de originele polis niet meer in uw bezit heeft, kunt u een zogenaamde afstandsverklaring invullen en ondertekenen. U kunt deze verklaring downloaden op onze website bij downloads.

In de meeste gevallen zijn de periodieke uitkeringen uit uw lijfrenteverzekering belastbaar. Alleen indien u de premie of koopsom onbedoeld heeft verzuimd af te trekken vóór 2001 (en u kunt dit aantonen), kunt u een beroep doen op de zogenaamde verruimde saldomethode. In dergelijke gevallen zijn de lijfrentetermijnen pas belast voorzover ze méér bedragen dan het totaal van de niet in aftrek gebrachte premies. Om u uitsluitel te kunnen geven omtrent de eventueel af te rekenen belasting, verdiepen wij ons het liefst éérs in uw dossier. Bel of mail ons gerust met uw vragen

Zoals u kunt lezen wordt de afwikkeling van een expirerende lijfrenteverzekering steeds complexer. U ziet dat u niet bij uw huidige verzekeraar hoeft te blijven en zelfs niet voor een verzekeringsoplossing hoeft te kiezen. Natuurlijk is het altijd zinvol een voortzettingsvoorstel van uw huidige verzekeraar te vragen, maar een vergelijking met andere aanbieders is zeker de moeite van het onderzoeken waard. Dit document beoogt niet volledig te zijn. Het is goed mogelijk dat uw situatie niet in het voorgaande beschreven staat. U doet er daarom goed aan met ons in contact te treden, zodat wij met u de mogelijkheden en onmogelijkheden kunnen doorspreken om u uiteindelijk goed te adviseren.